

Monikulttuuriset avioliitot sillanrakentajina

Elli Heikkilä

Siirtolaisuusinstituutti järjesti yhteistyössä Ulkosuomalaisparlamentin kanssa *Monikulttuuriset avioliitot sillanrakentajina* -seminaarin Helsingin yliopistossa 15.8.2003. Seminaari oli ensisijaisesti tarkoitettu henkilöille, jotka työssään, tutkimuksessaan tai vapaaehtoistyössä ovat tekemisissä monikulttuuristen pariskuntien tai perheiden kanssa. Tarkoituksena oli mm. vaihtaa kokemuksia ja olemassa olevaa tutkimustietoa monikulttuurisista avioliitoista, sekä selvittää, millaista työtä ja tutkimusta monikulttuuristen perheiden parissa on tähän mennessä tehty ja minkälaisia muita mahdollisuuksia olisi monikulttuuristen perheiden tukemiseen.

Seminaarin järjestäminen perustui Ulkosuomalaisparlamentin (USP) kolmannen varsinaisen istunnon 18.–19.11.2002 päätöslauselmaan monikulttuurisista ja uusmuuttajaperheistä. Tavoitteena on käyttää seminaariaineistoa mm. kehittäessä tuki- ja palvelumuotoja monikulttuurisille pariskunnille ja perheille.

Monikulttuuristen avioliittojen tiedolle on kysyntää suomalaisessa yhteiskunnassa, sillä seminaariin ilmoittautuneiden 86 hengen lisäksi olisi ollut paljon muita osallistumishaluisia, joita ei voitu ottaa

mukaan seminaariin tilanahtauden vuoksi. Ritva Viertola-Cavallari Italiasta valotti esitelmässään sitä, että seka-avioliittoja on ollut kautta historian. Nykyajan yhteiskunnassa ne toimivat myös yhteiskunnallisina katalysaattoreina. Leena Kartovaara Tilastokeskuksesta kertoi, että suomalaiset miehet ovat useammin avioliitossa ulkomaalaisen kanssa kuin suomalaiset naiset. Tämä piirre näkyy etenkin maamme itäisissä osissa, missä monikulttuuristen perheiden vaimoista useat ovat Venäjältä. Suomalaisten miesten vaimoissa on 129 eri kansalaisuutta. Suomalaisten naisten miehissä kansalaisuuksien määrä on 136, ja heidän miehensä ovat usein lähtöisin länsimaista.

Päivi Oksi-Walter Saksassa asuvana toi esiin sen, että kaksikulttuurinen avioliitto on elämän pituinen prosessi, löytöretki ja mahdollisuus myös tavallista rikkaampaan avioliittoon. Hän erotti eri vaiheita, joiden läpi avioliitot käyvät ja lopulta saavuttavat sopeutumisen. Ella Lazareva Yhteiset lapsemme ry:n perhekodista luokitteli monikulttuuriset avioliitot rakkausavioliittoihin, tekoavioliittoihin ja kokeiluavioliittoihin. Tekoavioliitoissa suoritetaan maksu, että henkilö pääsee ulkomaille.

Minna Lähteenmäki Mannerheimin lastensuojeluliitosta toi esitelmässään esiin, että lasten tulisi olla tietoisia molempien vanhempiensa kulttuurien hyvistä ja heikoista puolista. Myös sukulaisista kertominen on tärkeää. Yhden kulttuurin avioliitoissa lapsi saa kulttuurinsa valmiina, mutta kaksikulttuurisissa perheissä lapsi joutuu luomaan oman kulttuurinsa eri aineksista. Tässä yhteydessä on nostettu esiin ns. kolmas kulttuuri -käsite.

Seminaarissa todettiin, että lomamatkat, työmatkat ja erilaiset komennustyöt ulkomaille lisäävät mahdollisuuksia kohdata aviopuoliso toisesta maasta. Ihmisvirrat globaalissa maailmassa ovat laajentuneet ja monipuolistuneet. Eräänä mielenkiintoisena kysymyksenä esitettiin pohdittavaksi, miten kauan ihminen on ulkomaalainen maassa, johon hän on muuttanut avioliiton myötä. Samoin tilastoinnin ongelmat nousivat esiin.

Seminaarista julkaistaan raportti. Lisäksi monikulttuurisista avioliitoista tullaan järjestämään seminaari vuoden 2005 keväällä, jolloin Ulkosuomalaisparlamentti kokoontuu seuraavan kerran.